

PREZYDENT
ARKADIUSZ CHECIŃSKI
20.09.22

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

wyłynęto 2 0. 09. 2022

L.dz. zał.
Podpis Gals

Sosnowiec, 15 września 2022 roku

Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu

Materiał na posiedzenie Komisji Gospodarki Komunalnej i Komunikacji Rady Miejskiej w Sosnowcu
w dniu 21 września 2022 roku

Temat posiedzenia: Ocena prac wykonywanych w ramach prac społeczno – użytecznych.

Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu umożliwia osobom skierowanym przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu realizację orzeczenia w zakresie wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz prace społecznie użyteczne (zwani dalej odpracowującymi).

Nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne stanowi obowiązek skazanego wchodzący w zakres orzekanej przez sąd kary ograniczenia wolności, normowany przepisami artykułów 34 i 35 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz.U. 2022 r. poz. 1183 z późniejszymi zmianami), artykułów 56-58 Kodeksu karnego wykonawczego (w przypadku przestępstw), artykułu 22 § 1 Ustawy z dnia 10 września 1999 roku Kodeks karny skarbowy (Dz.U. 2022 poz. 859 z późniejszymi zmianami), w przypadku przestępstw skarbowych oraz artykułów 20-21 Ustawy z dnia 20 maja 1971 roku Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2021 poz. 2008 z późniejszymi zmianami) w przypadku wykroczeń.

Praca społecznie użyteczna stanowi orzeczoną przez sąd sposób zamiennego wykonania grzywny, jeśli jej egzekucja okazała się bezskuteczna. Ten rodzaj pracy normują przepisy z artykułu 45 Kodeksu karnego wykonawczego, artykułu 185 Kodeksu karnego skarbowego oraz artykułu 25 Kodeksu wykroczeń. Praca ta wykonywana jest w tych samych podmiotach, co praca na cele społeczne w ramach kary ograniczenia wolności.

Odpowiedzialność za osoby odrabiające, pod względem bezpieczeństwa i pod względem prawnym rozkłada się na kilka organów.

Skarb Państwa pokrywa wydatki związane z ubezpieczeniem następstw nieszczęśliwych wypadków odpracowujących (art. 56a§1 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny wykonawczy Dz.U.2021 pozycja 53 oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie trybu postępowania przy zawieraniu przez podmioty uprawnione umowy

ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków skazanych wykonujących nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną).

Kuratorzy sądowi ustalają rodzaj pracy, miejsce jej wykonania oraz termin rozpoczęcia prac. Ustalenia mają na celu odpowiednie dopasowanie rodzaju pracy i miejsca jej wykonywania do możliwości, umiejętności i posiadanych kwalifikacji zawodowych odpracowującego.

Prezydent miasta wyznacza gminne jednostki organizacyjne, w których może być wykonywana nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne i praca społecznie użyteczna.

Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu, jest zobowiązany umożliwić skazanym wykonywanie nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne (art. 56 §2 Kodeksu karnego wykonawczego), dążąc jednocześnie do zapewnienia zgodności działań z literą prawa oraz bezpieczeństwem pracowników. Do obowiązków Dyrektora należy m.in. dbanie o dobro pracowników, innych osób wykonujących prace zlecone i wykonywane na rzecz jednostki organizacyjnej oraz osób odpracowujących.

Osoby skierowane do naszej jednostki mają możliwość wykonywania prac od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-13.00. W zależności od dostępności czasowej przebywają u nas 4,5 lub 6 godzin. Do wykonywania pracy otrzymują rękawice robocze, kamizelkę ostrzegawczą, fartuch oraz podnoski ochronne. Są zobowiązane odbyć szkolenie wstępne BHP. Wykonują prace podobne do tych, jakie wykonują nasi pracownicy, dlatego mają podobne do nich, niezbędne udogodnienia socjalne: przygotowana ocieplana szatnia wraz z szafkami ubraniowymi, swobodny dostęp do łazienki i bieżącej wody, w czasie upałów dostęp do dozowników z wodą pitną lub wody butelkowanej.

Praca wykonywana przez osoby odpracowujące, wykonujące ją w ramach kary jest niskoefektywna, praca jest często udawana, nie jest realnie i rzetelnie świadczona, co potwierdzają kierownicy komórek organizacyjnych Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu, w których odpracowywanie ma miejsce.

- ✓ Aby w ogóle była wykonywana, przez cały czas jej trwania, grupę odpracowujących musi nadzorować mistrz lub brygadzysta, co jednocześnie wiąże się z brakiem możliwości wykonywania właściwej dla niego pracy na rzecz jednostki. Oznacza to wyłączenie w chwili obecnej nawet 5 osób z przewidzianych dla nich zadań służbowych do wykonania i generuje dodatkowe koszty.
- ✓ Kosztem osobowym jest także koszt pracownika komórki BHP, który w czasie, gdy powinien dbać o bezpieczeństwo i bezpieczne warunki pracy pracowników Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu przeprowadza szkolenia wstępne dla osób odpracowujących, a następnie kontruje bezpieczeństwo ich pracy w terenie.

- ✓ Koszty pośrednie, jakie Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu musi ponieść w związku z osobami odpracowującymi, to zapewnienie ogrzewanych pomieszczeń, bieżącej ciepłej wody w łazienkach i toaletach, energii elektrycznej, udostępnienia szafek na odzież.
- ✓ Kolejne koszty, bezpośrednie, każdej osoby odpracowującej to koszty zakupu fartuchów roboczych, kamizelek ostrzegawczych, podnosków ochronnych, rękawic ochronnych i roboczych, prania odzieży oraz wody butelkowanej, gdy praca odbywa się w terenie.

Oszacowanie kosztów osób odpracowujących					
Towar			cena jednostkowa	ilość	kwota
Szkolenia BHP (wycena rynkowa)			70	180	12600
Szafki odzieżowe			500	8	4000
Fartuchy			43,05	30	1291,5
Podnoski			100	20	2000
Kamizelki			18,5	200	3700
Rękawiczki typu wampirki			1,23	1000	1230
Rękawiczki gumowe			4,92	40	196,8
Rękawiczki ochronne			8	30	240
Woda butelkowa			0,74	1200	888
SUMA					26146,3
kwota oszacowana przypadająca na osobę odpracowującą				160	163,41

W powyższej tabeli nie zostały uwzględnione koszty czasu pracy pracowników Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych, którzy by nadzorować pracę, doszkalać osoby odrabiające, dokonać zakupów, nie mogły wykonać przewidzianej dla nich w zakresie obowiązków pracy. W tabeli nie zostały też uwzględnione koszty energii oraz mediów, z których korzystają odpracowujący.

Zgodnie z § 4 ust 1 powołanego powyżej Rozporządzenia, każda osoba mająca wykonywać pracę na rzecz Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu przechodzi szkolenie wstępne, w którym oprócz informacji zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004, nr 180, poz. 1860), otrzymuje informacje o konieczności przestrzegania ustalonego w miejscu pracy porządku i dyscypliny. Często zdarza się, że osoby odpracowujące łamią przyjęte regulacje, przez co utrudniają wykonywanie zadań naszym pracownikom. W konsekwencji może dojść nawet do skreślenia takiej osoby z listy odpracowujących oraz przesłanie do kuratora informacji o tym fakcie. Kurator może zawnioskować o ponowne przyjęcie danej osoby, na co Dyrektor zwyczajowo wyraża zgodę. Nie

może natomiast być zgody na ponowne przyjęcie do pracy osoby, która będąc pod wpływem alkoholu naraża siebie, innych odpracowujących oraz pracowników jednostki na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia. Tymczasem do dnia dzisiejszego odnotowano dwadzieścia pięć przypadków podjęcia pracy pod wpływem alkoholu przez osoby odpracowujące. Zdarzały się przypadki agresji w stosunku do naszych pracowników oraz niszczenia czy kradzieży mienia jednostki przez te osoby.

Pomimo powyższego, z naszej strony zawsze deklarujemy gotowość przyjmowania osób odpracowujących, jednakże pod warunkiem, iż tutejsza jednostka każdemu będzie w stanie zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz w miarę możliwości każdego zabezpieczyć przed zakażeniem czynnikami chorobotwórczymi, w tym wirusem SARS-CoV-2. Gdyby jednostka nie zapewniła ciążących na niej odpowiedzialności pod względem bezpieczeństwa, złamany zostałby artykuł 220 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138), który stanowi, iż kto będąc odpowiedzialny za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnia wynikającego stąd obowiązku i przez to naraża pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Dlatego kierownictwo Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu, uwzględniając własne doświadczenie, a od 2021 roku opierając się na zapisach § 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2021, pozycja 861), zgodnie z którym do dnia 31 stycznia 2022 r. wykonywanie zadań przez urząd administracji publicznej lub jednostkę organizacyjną wykonującą zadania o charakterze publicznym mogło podlegać ograniczeniu polegającym na wykonywaniu wyłącznie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom, postanowiło wstrzymać czasowo obowiązek przyjmowania osób odpracowujących. 1 marca 2022 roku Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu wznowił przyjęcia osób odpracowujących, skierowanych orzeczeniami Sądu do wykonywania prac społecznych i społecznie użytecznych. Należy podkreślić, iż ustawowe obowiązki nałożone na jednostkę organizacyjną są realizowane w sposób rzeczowy, zgodny z literą prawa i obopólnymi ustaleniami.

Zgodnie z art. 304 § 4 Kodeksu Pracy, w przypadku wykonywania prac w miejscu, do którego mają dostęp osoby niebiorące udziału w procesie pracy, pracodawca jest obowiązany zastosować środki niezbędne do zapewnienia ochrony życia i zdrowia tym osobom. Pracodawca jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy, o których mowa w art. 207 § 2 Kodeksu Pracy, osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, a także osobom prowadzącym w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę na własny rachunek działalność gospodarczą.

Zgodnie z deklarowaną przez Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu liczbą osób odpracowujących w całym 2022 roku, zobowiązaliśmy się do przyjęcia 180 osób (Deklaracja nr DSP.0294.2022). Niestety nasze ograniczenia lokalowe oraz dotyczące zasobów ludzkich i możliwości oddelegowywania pracowników do nadzoru nad odpracowującymi są ograniczone. Złożyły się na to obostrzenia stanu epidemii (następnie zagrożenia epidemicznego), a także obowiązek zapewnienia wszystkim osobom skierowanym w tak krótkim czasie praw wynikających z zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Ze względu na brak możliwości rozdysponowania połowy liczby osób przewidzianych na cały rok, w ciągu miesiąca w początkowym okresie tegorocznej współpracy (miesiące marzec – czerwiec) zdarzały się znaczne opóźnienia w terminach odpracowania zasądzonych kar.

Przed pandemią, ilości kierowanych do jednostki osób odpracowujących, przekraczały nawet o 100 % liczbę obopólnych ustaleń (dotyczących możliwości przyjęcia osób odrabiających - deklaracja Samorządowej Jednostki Organizacyjnej, przesyłana do sądu na przełomie roku kalendarzowego). Na chwilę obecną, w okresie zagrożenia epidemicznego i zbliżającego się okresu jesiennego (a także związanej z tym zwiększonej zachorowalności), nie jest możliwe zwiększenie przyjęcia deklarowanej liczby osób. Tym bardziej, że w bieżącym roku jednostka przyjęła do pracy kilkadziesiąt osób z Ukrainy (w ramach robót publicznych) oraz kilkunastu więźniów (w ramach umowy), którzy świadcząc sumiennie pracę dla jednostki, także wymagają dodatkowego, stałego nadzoru.

Należy pamiętać, że pełne otwarcie naszej jednostki dla osób odpracowujących nastąpiło po dwuletniej przerwie, po podwójnej kontroli warunków pracy tych osób, przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy oraz Państwową Inspekcję Sanitarną. Pomimo, że 1 marca bieżącego roku ze względu na stan epidemii obowiązywało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lutego 2022 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2022, poz. 473), wyraziliśmy zgodę na przyjmowanie skierowanych osób.

Dla wspólnego bezpieczeństwa, musieliśmy jednak wprowadzić pewne ograniczenia. Stąd w początkowym okresie liczba osób odpracowujących była ograniczona do 10/dzień z jednoczesnym wyłączeniem jako miejsca odpracowania Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. Obecnie liczba osób odpracowujących mogąca każdego dnia wykonywać karę w naszej jednostce wynosi 15. Udostępniamy cztery komórki organizacyjne; Dział Gospodarczy przy ulicy Plonów (8 osób/dzień), Dział Botaniczno – Zoologiczny w dzielnicy Kazimierz (3 osoby/dzień), Dział Usług Cementarno – Pogrzebowych na pograniczu dzielnic Niwka i Dańdówka (2 osoby/dzień) oraz Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w dzielnicy Miłowice (2 osoby/dzień). Liczba osób, które możemy przyjąć do poszczególnych komórek organizacyjnych, jest determinowana liczbą pracowników tych komórek mogących wykonywać prace nadzorujące oraz możliwością zapewnienia warunków BHP

i bezpieczeństwa osób odrabiających oraz samych pracowników. Zasady bezpieczeństwa pracy oraz przyjmowania skierowanych do nas osób zapisane są w instrukcji BHP dla osób odpracowujących.

Dyrektor Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu realizując statutowe działania jednostki jest zobowiązany zapewnić bezpieczeństwo pracownikom w czasie wykonywania powyższych zadań. Umożliwienie osobom odpracowującym wykonywanie ich kar jest jednym z zadań jednostki, które rzetelnie wykonujemy, ale nie możemy pozwolić by było ono nieskoordynowane lub zagroziło pozostałym zadaniom.

- W marcu zostało pozytywnie przeszkolonych pod względem BHP 97 osób odrabiających,
- w kwietniu 30 osób,
- w maju 14 osób,
- w czerwcu 12 osób,
- w lipcu 3 osoby,
- w sierpniu 4 osoby.

Daje to liczbę 160 osób, które w przeciągu 6 miesięcy zostały przeszkolone oraz ustaliły dni, w których wykonują prace społecznie użyteczne pod nadzorem pracowników Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Sosnowcu (nie brano pod uwagę osób, które przyszły na szkolenie wstępne pod wpływem alkoholu). Osoby skierowane do tutejszej jednostki mają zróżnicowane wyroki, wahające się od 1 do 24 miesięcy oraz od 20 do 40 godzin pracy w ciągu miesiąca.

Nie jest jednak wykluczone, że jeżeli sprawdzi się ilość odpracowujących w liczbie 15 na dzień, nie będzie dochodziło do niebezpiecznych zachowań z ich strony ani wzrostu zachorowań na choroby zakaźne, tutejsza jednostka może zwiększyć limity dzienne. Przy czym należy podkreślić, że także w chwili obecnej, osoby odpracowujące kary mogą wykonywać je w sposób zaplanowany i zgodny z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 roku w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna (Dz.U. 2010 r., nr 98, poz. 634).

Jednostka współpracuje na bieżąco z kuratorami sądowymi. Czynnione są wizyty kuratorów w naszej jednostce, w szczególności w komórkach, do których kierowani są odpracowujący. Zgodnie z § 7 ust 1 powołanego Rozporządzenia z dnia 1 czerwca 2010 roku, kuratorom sądowym przesyłana jest informacja dotycząca wykonania harmonogramu pracy, liczby godzin przepracowanych przez skazanego, rodzaju wykonywanej przez niego pracy, dnia rozpoczęcia i zakończenia pracy, niezgłoszenia się do pracy, niepodjęcia przydzielonej pracy oraz opuszczenia pracy bez usprawiedliwienia.

Załączniki

- Instrukcja BHP
- Wykres dotyczący osób odpracowujących w 2022 roku

DYREKTOR
Bartosz Karnowski
Bartosz Karnowski

STARSZY SPECJALISTA
ds. BHP

Wojciech Kusy

INSTRUKCJA BHP

Dla osób skierowanych do odrabiania prac na cele społecznie użyteczne

WARUNKI DOPUSZCZENIA PRACOWNIKA DO PRACY

- ukończone 18 lat
- pouczenie o bezpiecznym sposobie wykonywania określonego rodzaju zajęcia przez osobę wyznaczoną jako przełożony osoby odrabiającej,
- odbycie w Miejskim Zakładzie Usług Komunalnych w Sosnowcu odpowiedniego instruktażu, zapoznanie się z instrukcją, przeszkolenie bhp i p. poż, w szczególności:
 - przemieszczanych przedmiotów – ich masy, położenia środka ciężkości, rodzaju substancji itp.,
 - dopuszczalnego obciążenia roboczego,
 - zagrożeń wynikających z wykonywanej pracy i urazów, na jakie może być narażony w przypadku nierespektowania wymagań przepisów i zasad bhp,
 - sposobu bezpiecznego i najmniej uciążliwego wykonania zadania ze wskazaniem rodzaju sprzętu pomocniczego i środków ochrony indywidualnej, które należy zastosować,
 - zagrożeń biologicznych, chemicznych, psychofizycznych,
- wpisanie się do harmonogramu osób odrabiających prace w Miejskim Zakładzie Usług Komunalnych
- stan zdrowia odpowiedni do wykonywanej pracy potwierdzony świadectwem wydanym przez uprawnionego lekarza lub opinią organu kierującego, wydana na podstawie stosownego orzeczenia lekarskiego,
- posiadanie wymaganych predyspozycji psychicznych i fizycznych,
- wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej,
- przy obsłudze maszyn zapoznać się z instrukcjami obsługi każdej z nich.

I. UWAGI OGÓLNE

- ręczne prace transportowe to każdy rodzaj transportowania lub podtrzymywania przedmiotów, ładunków lub materiałów przez jednego lub więcej pracowników, w tym przemieszczanie ich poprzez: unoszenie, podnoszenie, układanie, pchanie, ciągnięcie, przenoszenie, przesuwanie, przetaczanie lub przewożenie,
- praca dorywcza to ręczne przemieszczanie przedmiotów, ładunków lub materiałów nie częściej niż 4 razy na godzinę, jeżeli łączny czas wykonywania tych prac nie przekracza 4 godzin na dobę,
- sprzęt pomocniczy to środki mające na celu ograniczenie zagrożeń i uciążliwości związanych z ręcznym przemieszczaniem przedmiotów, ładunków lub materiałów oraz ułatwienie wykonywania ręcznych prac transportowych (np. pasy, liny, łańcuchy, chwytaki, uchwyty, nosze, kosze, ręczne wciągarki, krążki i wielokrążki, taczki i wózki, itp.),
- do transportu i składowania materiałów należy wykorzystywać w miarę możliwości sprzęt pomocniczy.
- praca osób odrabiających jest pracą dorywczą, jedna na prośbę osoby odrabiającej, ilość godzin może być zwiększona nie dłużej niż do 6 godzin dziennie, niezależnie od komórki organizacyjnej, w której odrabia pracę
- komórki organizacyjne MZUK Sosnowiec, w których osoby odrabiające mogą wykonywać nałożone przez sąd obowiązki to:
 - Dział Gospodarczy – 8 osób/dzień
 - Dział Botaniczno – Zoologiczny – 3 osoby/dzień
 - Dział Usług Cmentarno – Pogrzebowych – 2 osoby/dzień
 - Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt – 2 osoby/dzień
(punkt wchodzi w życie od dnia 20 czerwca 2022 r.)
- osoba wyznaczona z każdego działu ustala harmonogram dla osób odrabiających i niezwłocznie przekazuje te informacje do komórki BHP,

- w razie braku możliwości wykonania obowiązków nałożonych przez przełożonego, osoba odrabiająca zostaje zwolniona w wykonywania obowiązków w danym dniu. Informacja o odmowie lub braku możliwości wykonywania prac zostaje przesłana do właściwego kuratora sądowego,
- w razie stwierdzenia przez osobę odrabiającą, że odczuwalna przez nią temperatura jest niska, osoba taka wpisuje informację o tym w książce ewidencji, informując jednocześnie o terminie, w którym odrobi dany dzień wykonywania nałożonych na nią obowiązków (odrabiania godzin na cele społecznie użyteczne),
- by zmniejszyć transmisje wirusa między osobami odrabiającymi i pracownikami, osoby odrabiające nie wychodzą poza wyznaczone im miejsca,
- by zmniejszyć transmisje wirusa pomiędzy brygadami osób odrabiających, maksymalny stan ilościowy osób odrabiających w ciągu jednej zmiany nie może przekraczać 10 osób.
- w celu zapewnienia bezpieczeństwa pod względem biologicznym osób odrabiających, obowiązki nałożone na osoby odrabiające nie będą mogły być pracami brudzącymi odzież ani powodować narażenia na czynniki szkodliwe,
- w razie braku możliwości zapewnienia prac niebrudzących, osoby odpracowujące otrzymają na czas wykonywania obowiązków fartuchy robocze,
- kamizelki ostrzegawcze oraz fartuchy robocze, przed zmianą użytkownika powinny zostać wyprane i zdezynfekowane.

II. CZYNNOŚCI, KTÓRE NALEŻY WYKONAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM PRACY

Przed rozpoczęciem pracy należy:

- Przygotować stanowisko pracy do jej wykonywania:
 - a) podpisać się na liście obecności,
 - b) wysłuchać poleceń dotyczących zakresu prac, przewidzianych na dany dzień,
 - c) potwierdzić odbiór środków ochrony indywidualnej przewidzianych w instrukcji (m.in. podnoski, rękawice, kamizelki ostrzegawcze) oraz innych, do których noszenia zobowiąże przełożony,
 - d) za pobrane (wypożyczone na czas wykonywania pracy) środki odpowiada finansowo użytkownik,
 - e) sprawdzić sprawność używanych narzędzi,
 - f) przygotować miejsca wykonywania pracy (w razie powstania śliskiego podłoża, posypać miejsca wykonywania pracy piaskiem).
 - g) przed pracą z czynnikami chemicznymi lub pyłowymi należy zapoznać się z kartą charakterystyki substancji chemicznych oraz dokumentacją badań czynników szkodliwych na danym stanowisku.

III. PODSTAWOWE ZASADY I SPOSOBY BEZPIECZNEJ PRACY

- ściśle stosować się do zaleceń:
 - a. stanowiskowej instrukcji bhp,
 - b. ewentualnej dokumentacji techniczno - ruchowej używanych maszyn, narzędzi i urządzeń,
 - c. poleceń i wskazówek przełożonych.
- sprawdzić, czy używanie narzędzi nie stworzy zagrożeń wypadkowych.
- koncentrować całą swoją uwagę wyłącznie na czynnościach wykonywanych
- pracować z szybkością odpowiadającą naturalnemu rytmowi pracy
- wykonywać prace tylko zlecone przez bezpośredniego przełożonego.
- tak składować materiały używane podczas procesu pracy, by nie stwarzały żadnych zagrożeń wypadkowych
- odkładać narzędzia na wyznaczone miejsca
- w razie pracy przy ciągach drogowych, stosować się do przepisów kodeksu drogowego
- w razie konieczności opuszczenia swojego stanowiska pracy pracownik zobowiązany jest zatrzymać maszyny inne urządzenia, które mogą spowodować jakiegokolwiek zagrożenia,
- usunąć wszystkie zbędne przedmioty znajdujące się w miejscu pracy,
- upewnić się czy podłoże wokół miejsca pracy jest bezpieczna.

Przy ręcznym przemieszczaniu ładunków należy przestrzegać

1. następujących przepisów i zasad bhp:

- przemieszczane przedmioty należy trzymać jak najbliżej ciała,
- należy starać się utrzymywać ciężar w rękach jak najkrócej i unikać dużej częstotliwości podnoszenia,
- h) podczas podnoszenia należy minimalizować ruchy tułowia (pochylenia, skłony, skręcenia),
- i) należy unikać podnoszenia obiektów dużych, wykraczających swoim kształtem poza zasięg rąk i ograniczających widzenie oraz obiektów z przemieszczającym się środkiem ciężkości,
- j) ciężary należy przenosić na opuszczonych rękach,
- k) powierzchnie, po których przedmioty są przemieszczane ręcznie powinny być równe, stabilne i nie śliskie,
- l) opakowania przedmiotów przemieszczanych ręcznie powinny być odpowiednio wytrzymałe i nie powinny posiadać ostrych krawędzi – jeżeli kształt lub rozmiar opakowania utrudnia albo uniemożliwia bezpieczne ich przemieszczanie, opakowanie takie powinno być wyposażone w odpowiednie uchwyty,
- m) ostre, wystające elementy przedmiotów przemieszczanych powinny być zabezpieczone w sposób zapobiegający powstawaniu urazów,
- n) sposób rozmieszczenia przedmiotów w opakowaniach powinien zapewniać ich stabilność podczas przemieszczania,
- o) wartości dopuszczalne mas przedmiotów (w kg):

tabela

Praca	M	K	Cięża/karmienie	Młodociani do 16 lat		Młodociani od 16 lat	
				M	K	M	K
Stała	30	12	3	8	5	12	8
Dorywcza	50	20	5	15	10	25	20

- p) wartości dopuszczalne mas przenoszonych pod górę przedmiotów po schodach, których kąt nachylenia przekracza 30° (nie może przekroczyć 60°), a wysokość 5 m, wynoszą (w kg dla kobiet i młodocianych):

tabela

Praca	K	Cięża/karmienie	Młodociani do 16 lat		Młodociani od 16 lat	
			M	K	M	K
Stała	8	2	5	3	8	5
Dorywcza	15	3,5	8	5	15	10

- q) masa przedmiotu przenoszonego przez pracownika używającego drabiny nie może przekraczać 10 kg; niedopuszczalne jest stosowanie drabiny jako drogi stałego transportu,
- r) dopuszczalne jest ręczne przetaczanie przedmiotów o kształtach okrągłych (np. beczek, rur dużych średnicach) przy spełnieniu następujących wymagań:
- masa ręcznie przetaczanych przedmiotów po terenie poziomym nie może przekraczać 300 kg na jednego pracownika;
 - masa ręcznie wtaczanych przedmiotów na pochylnie przez jednego pracownika nie może przekraczać 30 kg;
- s) przenoszenie przedmiotów, których długość przekracza 4 m i masa 30 kg, powinno odbywać się zespołowo, pod warunkiem, że na jednego pracownika przypada masa nie przekraczająca:
- 25 kg – przy pracy stałej;
 - 42 kg – przy pracy dorywczej;
- t) przy zespołowym przenoszeniu przedmiotów należy zapewnić:
- dobór pracowników pod względem wzrostu i wieku;

- nadzór pracownika doświadczonego w zakresie ręcznych prac transportowych, wyznaczonego w tym celu przez przełożonego pracowników;
 - odstęp między pracownikami co najmniej 0,75 m oraz stosowanie odpowiedniego sprzętu pomocniczego;
 - u) dopuszczalna masa ładunku przemieszczanego na wózku po terenie płaskim o twardej nawierzchni nie może przekraczać 450 kg na pracownika (łącznie z masą wózka);
 - v) przy przemieszczaniu ładunku na wózku po pochylniach o nachyleniu większym niż 5 %, masa ładunku (łącznie z masą wózka) nie może przekraczać 350 kg;
 - w) masa ładunku przemieszczanego na taczce (łącznie z masą taczki) nie może przekraczać: 100 kg dla mężczyzn i 50 kg dla kobiet przy przemieszczaniu po twardej nawierzchni, a 75 kg dla mężczyzn i 30 kg dla kobiet przy przemieszczaniu po nawierzchni nieutwardzonej;
 - x) sposób ładowania oraz rozmieszczenia ładunków na wózkach i taczkach powinien zapewniać ich równowagę i stabilność podczas przemieszczania;
 - y) przedmioty przewożone na wózkach nie powinny wystawać poza obrys wózka i przysłaniać pola widzenia – w wyjątkowych przypadkach dopuszczalne jest przewożenie przedmiotów w warunkach niespełnienia tych wymagań, o ile praca odbywa się pod nadzorem zapewniającym jej bezpieczne wykonanie;
 - z) niedopuszczalne jest:
 - dźwiganie i przenoszenie przez jednego pracownika ciężarów o masie większej niż 30 kg przy pracy stałej,
 - dźwiganie i przenoszenie przez jednego pracownika ciężarów o masie większej niż 50 kg przy pracy dorywczej,
 - ręczne przenoszenie przedmiotów o masie przekraczającej 30 kg na wysokość powyżej 4 m lub na odległość 25 m,
 - ręczne przemieszczanie przedmiotów przez pomieszczenia, schody, korytarze albo drzwi zbyt wąskie w stosunku do rozmiarów tych przedmiotów, jeżeli stwarza to zagrożenie wypadkowe,
 - przenoszenie przez jednego pracownika materiałów ciekłych, gorących, żrących albo o właściwościach szkodliwych dla zdrowia, których masa wraz z naczyniem i uchwytem przekracza 25 kg,
 - przenoszenie balonów z kwasami lub innymi cieczami żrącymi na plecach lub przed sobą,
 - zespołowe przemieszczanie przedmiotów o masie przekraczającej 500 kg,
 - ręczne przemieszczanie ładunków na wózkach po pochylniach o nachyleniu większym niż 8% oraz na odległość większą niż 200 m,
 - przemieszczanie ładunku na taczkach po pochylniach o nachyleniu większym niż 8% oraz na odległość przekraczającą 200 m,
 - aa) dla kobiet nie będących w ciąży dopuszcza się:
 - dźwiganie i przenoszenie ciężarów po powierzchni płaskiej: do 20 kg – przy pracy wykonywanej dorywczo, do 12 kg – przy pracy wykonywanej stale, dźwiganie i przenoszenie ciężarów po powierzchniach pochyłych (np. po schodach), dopuszcza się odpowiednio: do 15 i do 8 kg,
 - bb) kobiet będących w ciąży i w okresie karmienia nie wolno dopuścić do dźwigania po powierzchni płaskiej ciężarów o masie powyżej 3 kg przy pracy stałej i powyżej 5 kg przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w czasie zmiany roboczej) oraz przenoszenia pod górę (po pochylniach, schodach) odpowiednio: 2 kg i 3,75 kg,
 - cc) transportu ręcznego **nie wolno powierzać** osobom, których stan zdrowia nie pozwala na tego rodzaju pracę, w szczególności dotyczy to osób głuchych, o słabym wzroku, umysłowo upośledzonych, o poważnych schorzeniach serca i cierpiących na przepuklinę,
 - dd) prace związane z ziemią i odpadami mogą wykonywać wyłącznie pracownicy zaszczepieni na tężec, WZA A i B.
2. Sprzęt pomocniczy podczas ręcznych prac transportowych należy użytkować przestrzegając podstawowych zasad bezpieczeństwa:
- urządzenia techniczne muszą być sprawne technicznie,
 - nawierzchnia, po której następuje przemieszczanie, musi mieć dobry stan techniczny i być właściwie oznakowana,

- pracownicy wykorzystujący sprzęt pomocniczy przy ręcznych pracach transportowych powinni być przeszkoleni w zakresie bezpiecznych sposobów wykorzystywania tego sprzętu,
 - należy stosować tylko atestowane materiały jako elementy wyposażenia urządzeń do transportu pionowego (np. na łańcuchy, liny itp.), a urządzenia powinny posiadać certyfikaty na znak bezpieczeństwa lub deklarację zgodności z PN i być oznakowane znakiem bezpieczeństwa,
 - teren pracy musi być odpowiednio oświetlony (średnio 100 lx) i oznakowany niezbędnymi tablicami informacyjnymi,
 - przewożony ładunek powinien być zabezpieczony, w szczególności przed upadkiem, przemieszczeniem i zsypywaniem się ze środka transportu,
 - sposób ładowania oraz rozmieszczenia ładunków na środkach transportu powinien zapewniać ich równowagę i stabilność podczas przemieszczania, przedmioty przewożone na środkach transportu nie powinny wystawać poza obrys wózka i przysłaniać pola widzenia – w wyjątkowych przypadkach dopuszczalne jest przewożenie przedmiotów w warunkach niespełnienia tych wymagań, o ile praca odbywa się pod nadzorem zapewniającym jej bezpieczne wykonanie.
3. Przy pracy z czynnikami chemicznymi i/lub pyłowymi należy mieć stałą możliwość korzystania z kart charakterystyki substancji chemicznych.

CZYNNOŚCI DO WYKONANIA PO ZAKOŃCZENIU PRACY

- Sprawdzić poprawność ułożenia materiałów składowanych w stosach.
- Oczyszczyć teren pracy i uprzątnąć zbędne opakowania i inne przedmioty.
- Sprawdzić stan techniczny stosowanych urządzeń.
- Zdać pobrane środki ochrony indywidualnej.

PRACOWNIKOWI NIE WOLNO

- stosować niebezpiecznych metody pracy,
- korzystać z niesprawnych maszyn i narzędzi,
- pracować bez nakazanych ochron osobistych,
- usuwać osłon i urządzeń czy znaków zabezpieczających,
- naprawiać samodzielnie maszyn i urządzeń,
- dotykać części maszyn będących w ruchu (wałów pędnych, pasów, lin, kół itp.),
- czyścić i smarować maszyn będących w ruchu,
- naprawiać urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (jeśli pracownik nie ma do tego odpowiednich uprawnień),
- dotykać przewodów elektrycznych będących pod napięciem,
- oświetlać stanowiska pracy lampami przenośnymi o napięciu większym niż 24 V,
- dopuszczać do pracy na swoim stanowisku pracy jakichkolwiek osób bez wiedzy przełożonego,
- przeszkadzać innym w pracy,
- tarasować przejścia i dojścia do stanowiska pracy, sprzętu zabezpieczających p.poż. i wyłączników prądu elektrycznego,
- narażać zdrowia i życia innych osób.

Sporządził
STA... PEŁNIALISTA
BPIP

...Krzysztof...Kuczy...
2 maja 2022 -

Zatwierdził
DYREKTOR

Bartosz Karawański
.....Bartosz Karawański.....

WYKAZ - przystanych dokumentów, wykonanych szkoleń BHP oraz ilość osób odpracowujących w poszczególnych miesiącach



[Handwritten signature]